

Gładczuk, Czesław

"Wprowadzenie do filozofii", Arno Anzenbacher, tł. Juliusz Zychowicz, Kraków 2003 : [recenzja]

Studia Teologiczne 22, 526-527

2004

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Zastanawia podporządkowanie rozstrzygnięć filozoficznych celom praktycznym, tożsamość metafizyki z ontologią, a także stanowisko w kwestii braku jednej prawdziwej filozofii, które w swoich konsekwencjach sugeruje relatywność rzeczywistości, której autor jest przeciwny. Podobne zagadnienie stanowi propozycja zastosowania rozstrzygnięć historycznych w filozofii. Budzi potrzebę rozważenia postulat wzbogacenia myśli Akwinaty w punkcie wyjścia danymi zaczerpniętymi z opisów fenomenologicznych. Wszak według św. Tomasza źródłem filozofii jest realnie istniejący byt ujęty w poznaniu niewyraźnym, nieuświadomionym, gdy tymczasem fenomenologiczny opis należy do porządku uświadomionego. Dyskusji podlega również temat usytuowania Boga poza metafizyką, a zarazem wprowadzenia filozofii w liniowy układ przyczyn charakterystyczny dla filozofii idealistycznych, wbrew potrzebie budowania filozofii realistycznej wyrażanej przez autora. Zasadniczo jednak książka jest ważną i zalecaną lekturą naukową.

Renata Muszyńska

Arno Anzenbacher, *Wprowadzenie do filozofii* (tytuł oryginału *Einführung in die Philosophie. 8 überarbeitete und erweiterte Auflage*), przełożył Juliusz Zychowicz, wyd. WAM Kraków 2003², str. 434

To drugie wydanie w języku polskim *Wprowadzenia* w przekładzie z ósmego wydania niemieckiego, zmienionego i poszerzonego. Tę zmianę autor tak artykułuje: „Niniejsze nowe wydanie zawiera istotne zmiany. Potrzebne okazały się pewne ulepszenia, aktualizacje, przekształcenia. Niektóre ustępy zostały opracowane całkiem na nowo”.

Zawartość *Wprowadzenia* to „główne tematy zachodniej filozofii”.

W układzie materiału *Wprowadzenie* łączy wątki historyczno-filozoficzne z systematycznymi, czyniąc przy tym kojarzenia filozoficznej przeszłości z filozoficzną współczesnością.

Działy *Wprowadzenia* są tak ułożone:

1. Co to jest filozofia?
2. Filozofia bytu.
3. Filozofia podmiotu.
4. Trzeci punkt wyjścia. W tym dziale autor pomieścił myślicieli, którzy start do refleksji filozoficznej widzą w kreatywności języka.
5. Logika i teoria nauki
6. Człowiek

7. Etyka

8. Bóg

Wskazane są główne dzieła filozofii zachodniej (ich rok wydania, poznaczając od Hobbesa i przekłady na język polski), które stanowią klasyczny kanon filozoficznej tradycji Zachodu od Platona do roku 1900.

Wykaz wykorzystanej literatury, zalecane lektury, skorowidz nazwisk.

Cel, jakim sugerował się autor *Wprowadzenia*, to chęć jasnego i systematycznego ukazania problematyki filozoficznej oraz spowodowanie u czytelnika orientacji w niej.

Wprowadzenie spełnia wymogi dydaktyczne: objaśnia i dookreśla, celem unikania wieloznaczności, wprowadzane pojęcia, obrazuje je wykresami.

W warstwie rzeczowej uwyrażnia powiązania między poglądami filozofów żyjących w różnych wiekach, powiązania dziedzin refleksji filozoficznej, ujawnia momenty startu (założenia) filozofów i okazuje ich sekwencje (skutki).

Problemy stara się ukazać nie tylko w aspektach filozoficznych, ale i przywołuje całą przestrzeń ich jawienia się.

A to wszystko celem wzbudzenia u czytelnika chęci oddania się refleksji filozoficznej, której zarodzia tkwią w każdym człowieku. Drogą bowiem – powie Jaspers – każdego myślącego człowieka jest filozofujące życie.

Autor *Wprowadzenia* chcąc ułatwić czytelnikowi ekonomiczne korzystanie z jego zawartości, wskazuje:

„Poszczególne ustępy są oznaczone cyframi.

Cyfry w tekście wskazują miejsce, gdzie dany problem był już uprzednio omawiany, albo gdzie będzie omówiony w dalszym ciągu tekstu.

Większe cytaty są wyróżnione symbolem w postaci książki.

Pochodzenie cytatów zaznaczono skrótami podanymi w wykazie głównych dzieł zachodniej filozofii oraz w pracach wymienionych w wykazie uwzględnionej i zalecanej literatury”.

Wprowadzenie wydaje się być podręcznikiem (dosłownie pod ręką), zadośćczyniącym wymaganiom dobrego smaku intelektualnego jak i głębokich wejrzeń w struktury świata.

Brać i zanurzać w nim głowę, a to zaowocuje jeżeli nie zdobyciem przeświadczenia, to dobrym rozeznaniem podstaw autentycznej kultury.

Szkoda tylko, że jest w miękkiej oprawie. Przynajmniej ja takim egzemplarzem dysponuję. A to, co jest pod ręką dość szybko się zużywa.

Autorowi *Wprowadzenia* wielkie dzięki, Autorowi przekładu wdzięczność, Wydawnictwu WAM uznanie.

Ks. Czesław Gładczuk